

ERNEST HEMINGWAY

INSULELE LUI THOMAS HUDSON

Traducere din limba engleză și note
de Ona Frantz

POLIROM
2016

Cuprins

<i>Notă</i>	5
Partea I	
Bimini	7
Partea a II-a	
Cuba.....	209
Partea a III-a	
Pe mare.....	339

Îl botezase după crucișătorul Boise, dar de multă vreme îl striga mai scurt, Boy.

Citi a doua scrisoare pînă la capăt fără să facă nici un comentariu, apoi întinse mîna după paharul de whisky cu apă și mai luă o înghițitură.

— Mă rog, spuse el. Așa n-ajungem nicăieri. Uite cum facem, Boy. Tu citești scrisorile și eu mă-ntind pe pieptul tău și torc. Cum ți-ar plăcea asta?

Motanul își înalță capul ca să se frece iar de bărbia omului, iar acesta îi răspunse apăsîndu-l cu barba țepoasă între urechi și mai jos, pe ceafă și între omoplați, în timp ce deschidea a treia scrisoare.

— Ți-ai făcut griji pentru noi, Boise, cînd s-a pornit vijelia? întrebă el. Să ne fi văzut cum am intrat în rada portului, cu marea spărgîndu-se peste Morro. Ce spaimă ai fi tras, Boy! Am pătruns pe o mare furibundă, cu niște nenorocite de valuri uriașe, de parcă eram o pirlită de placă de surf.

Motanul stătea culcat, mulțumit, și respira în același ritm cu bărbatul. Acesta își spuse că era ditamai felina, lungă și iubăreată – și vlăguită după cît vinase noaptea.

— Boy, ai făcut și tu ceva bun cît am fost eu plecat?

Lăsase deoparte scrisoarea și mîngîia motanul pe sub pătură.

— Ai prins mulți?

Motanul se rostogoli pe-o parte și-i oferî burta pentru mîngîieri, așa cum făcea cînd era pisoi, pe vremea cînd Thomas Hudson era fericit. Bărbatul îl luă în brațe și îl strînse la piept, lipindu-i trupul lui mare de coaste și ținîndu-i capul sub bărbie. Prins în strînsoarea brațelor lui, motanul se răsuci brusc și se lipi de el cît era de lung, săpînd cu ghearele în pulover și indesîndu-se cu forță. Acum nu mai torcea.

— Îmi pare rău, Boy, spuse bărbatul. Îmi pare groaznic de rău. Lasă-mă să citesc afurisita asta de scrisoare. N-avem ce face. Tu nu știi să faci nimic... nu-i așa?

Motanul zăcea lipit de el, greu, netorcător, deznădăjduit. Omul îl mîngîie și își citi scrisoarea.

— Uşurel, Boy, spuse el. Nu există nici o soluție. Dacă o să gădesc vreuna, o să-ți spun.

Până termină el de citit cea de-a treia și cea mai lungă dintre scrisori, motanul cel mare, alb cu negru, adormise. Dormea în poziția sfînxului, dar cu capul culcat pe pieptul bărbatului.

Mă bucur teribil, își spuse acesta. Ar trebui să mă dezbrac, să fac o baie și să mă duc la culcare, ca tot omul, dar n-am apă caldă și la noapte n-am chef să dorm în pat. Prea multă foială. M-ar azvîrli patul grămadă. Probabil că nici aici n-o să pot dormi, cu fiara asta bătrînă pe mine.

— Boy, spuse el. O să te salt, ca să pot să mă-ntorc pe-o parte.

Ridică povara de motan vlăguit, care căpătă brusc viață în mîinile lui, apoi se blegi din nou, și o depuse alături, apoi se răsuci și se sprijini în cotul drept. Motanul îi stătea lipit de spinare. Nu-i plăcuse cît fusese mutat, dar acum adormise iar, ghemuit și lipit de el. Bărbatul luă cele trei scrisori și le citi de la cap la coadă pentru a doua oară. Se hotărî să nu mai citească și ziarele și întinse mîna ca să stingă lumina, apoi rămase întins pe o parte, simțind pe noadă trupul motanului. Stătea cu o pernă în brațe și cu capul sprijinit pe altă pernă. Afară bătea un vînt puternic, iar podeaua camerei încă mai păstra ceva din mișcarea punții de comandă. Petrecuse nouăsprezece ore pe puntea aceea înainte să ajungă în port.

Stătea întins și încerca să adoarmă, dar nu reușea. Își simțea ochii foarte oboșiți și nu voia să mai aprindă lumina, nici să citească nu voia, așa că se mulțumi să zacă acolo și să aștepte dimineața. Simțea prin pături textura rogojinii, care fusese împletită pe măsura acelei camere spațioase. O adusese din Samoa cu un iaht de croazieră, cu șase luni înainte de Pearl Harbor. Acoperea întreaga podea pavată cu gresie, dar în dreptul ieșirii spre curtea interioară mișcările ușilor de sticlă înalte o îndoiseră într-o buclă, iar el simțea vîntul strecurîndu-se pe sub ea și umflînd-o cînd sufla înăuntru prin spațiul dintre canaturi. Se gîndi că vîntul acela dinspre nord-vest o să mai bată cel puțin o zi,

după care avea să avanseze mai spre nord și în cele din urmă se va stinge spre nord-est. Așa se deplasa el pe timp de iarnă, dar uneori putea și să mai rămână câteva zile în nord-est, suflind cu putere, pînă se potolea și se transforma în *brisa*, cum se numea alizeul de nord-est în limba locului. Cînd bătea vijelios dinspre nord-est către Gulfstream, stîrnea hulă pe ocean, una dintre cele mai rele pe care le văzuse el pe unde navigase pînă atunci, și știa că nici un friș nu s-ar fi încumetat să iasă la suprafață cu asemenea valuri. Carevasăzică, urma să rămînă pe țărm cel puțin patru zile, socoti el. După aceea aveau să iasă ei la lumină, asta era cert.

Se gîndi la acea ultimă călătorie, la felul cum îi prinsese urgia la șaiszeci de mile marine în josul coastei și la treizeci de mile de țărm, la chinul drumului de întoarcere, cînd se hotărîse să nu mai meargă la Bahía Honda, ci să se îndrepte către Havana. Scosese untul din ambarcațiunea aceea. O chinuise în fel și chip, așa că trebuia să verifice la ea cîteva lucruri. Probabil că ar fi fost mai bine să ancoreze la Bahía Honda. Dar în ultima vreme fuseseră deja de prea multe ori pe-acolo. Și fusese plecat douăsprezece zile, deși nu se așteptase să fie mai mult de zece. Unele provizii îi erau pe terminate și n-avea cum să știe sigur cît va mai dura furtuna, așa că luase hotărîrea de-a intra în port la Havana și înfruntase vijelia. Mîine-dimineață o să facă baie, o să se bărbierească, o să se dichisească și o să se ducă la atașatul militar al marinei, ca să-i dea raportul. Poate îi vor cere să nu se mai îndepărteze de coastă. Dar el știa că nimic nu ieșea la suprafață pe o astfel de vreme. Ar fi fost imposibil. Pur și simplu așa stăteau lucrurile. Dacă nu se înșela în privința asta, atunci și restul avea să fie în regulă, deși lucrurile nu erau întotdeauna atît de simple. Evident că nu.

Simțea podeaua tot mai tare sub șoldul, coapsa și umărul din partea dreaptă, așa că se întinse pe spate, lăsîndu-și greutatea pe mușchii umerilor, și își ridică genunchii pe sub pătură, împingînd-o în același timp cu călcîiele. În poziția aceea simțea cum i se scurge din trup o parte din

osteneală, așa că întinse mîna stîngă și mîngîie motanul adormit.

— Al naibii ce te mai relaxezi, Boy, și ce somn bun ai! îi spuse el motanului. Ei, în cazul ăsta cred că nu-i chiar așa rău de tine.

Se gîndi să dea drumul și altor pisici, ca să aibă cu cine vorbi și cine să-i țină tovărășie, de vreme ce Boise tot adormise. Dar pînă la urmă renunță. L-ar fi necăjit pe Boise și l-ar fi făcut gelos. Cînd se întorseseră ei cu breakul, Boise era afară, așteptîndu-i. Era surescitat la culme și se învîrtise printre picioarele lor tot timpul cît descărcaseră mașina, salutînd pe toată lumea și strecurîndu-se de afară în casă și din casă afară ori de cîte ori se deschidea vreo ușă. Probabil că după ce plecaseră ei, așteptase afară în fiecare noapte. Din momentul în care bărbatul primise ordin să plece, motanul știuse ce se va întîmpla. Desigur, n-avea cum să știe de ordin, dar avea idee care erau primele semne ale pregătirilor și, pe măsură ce ei treceau prin diversele etape, pînă la dezordinea finală, în care toți oamenii dormeau în casă (cînd se pregăteau să plece înainte de răsărit, îi punea întotdeauna pe toți să se culce înăuntru și înainte de miezul nopții), motanul devenea treptat tot mai îngrijorat și mai agitat, pînă cînd, într-un tîrziu, cînd încăreau și dădeau să plece, îl apuca disperarea și trebuia să aibă grijă să-l închidă înăuntru, ca să nu vină după ei pe drumul de acces pînă în sat și apoi mai departe, pe șosea.

Odată văzuse pe șoseaua principală o pisică lovită de mașină, iar pisica aceea, care fusese lovită de curînd și murise, arăta exact ca Boy. Era neagră pe spinare, avea gîtul, pieptul și labele din față albe și o mască neagră pe față. Știa că n-avea cum să fie Boy, fiindcă erau la cel puțin zece kilometri de fermă, dar îl cuprinsese o stare de rău, așa că oprise mașina, se întorsese, ridicase pisica și, convîngîndu-se că nu era Boy, o pusese pe marginea drumului, ca să nu mai treacă peste ea și alte mașini. Era o pisică îngrijită, iar bărbatul își dăduse seama că fusese a cuiva, așa că o lăsase lingă drum, ca s-o găsească stăpînii și să

știe de soarta ei în loc să-și facă griji. Altminteri ar fi luat pisica moartă în mașină și ar fi îngropat-o la fermă.

În seara aceea, când se întorsese la fermă, leșul pisicii dispăruse din locul unde îl lăsase, iar el își spusese că, probabil, o găsiseră stăpînii ei. Noaptea aceea, pe cînd ședea și citea în fotoliul mare, cu Boise lângă el, îi trecuse prin minte că nu știa ce s-ar face dacă Boise ar fi omorît. După purtările și disperarea motanului, își spusese că și acesta simțea la fel în privința omului.

Pe el așteptarea îl chinuie mai rău decît pe mine. De ce, mîi Boy? Dacă ai lua-o mai ușor, ți-ar fi mult mai bine. Eu iau lucrurile cît de ușor pot, își spusese el. Zău că da. Dar Boise nu e în stare de asta.

Pe mare se gîndea la Boise, la ciudatele lui obiceiuri și la iubirea lui disperată, deznădăjduită. Își amintea cum îl văzuse prima dată, cînd era doar un pisoi ce se hîrjonea cu propria-i imagine, reflectată în sticla unei vitrine cu țigări de foi din barul acela din Cojimar, construit pe stîncile care dădeau spre port. Veniseră la bar într-o dimineată însorită de Crăciun. Erau pe-acolo cîțiva bețivi rămași de la petrecerea din noaptea de ajun, dar prin ușile deschise ale restaurantului și ale barului sufla un vînt proaspăt dinspre răsărit, iar lumina era atît de strălucitoare și aerul atît de curat și de răcoros, încît nu părea a fi cîtuși de puțin o dimineată de bețivi.

— Închide ușile alea, că bate vîntul, îi ceruse unul dintre ei patronului.

— Nu, spusese patronul. Mie-mi place așa. Du-te și caută-ți adăpost în altă parte dacă aici aerul e prea proaspăt pentru tine.

— Plătim ca să ne simțim bine, spusese unul dintre cei rămași după beția din noaptea trecută.

— Nu. Plătiți pentru ce beți. Pentru simțit bine găsiți-vă alt loc.

Privise peste terasa deschisă a barului către oceanul de un albastru închis, cu pete de spumă albă, pe care îl traversau în toate direcțiile vase de pescuit la trenă în căutare de *mahi-mahi*. La bar stăteau vreo șase pescari și mai erau

cițiva care ocupau două mese pe terasă. Le mersese bine la pescuit în ziua anterioară sau, poate, credeau că vremea bună și curentul favorabil aveau să mai țină și profitaseră de ocazie ca să rămână în port de Crăciun. Nici unul dintre cei pe care îi cunoștea bărbatul acela, al cărui nume era Thomas Hudson, nu mersese vreodată la biserică, nici măcar de Crăciun, și nici unul dintre ei nu se îmbrăca anume ca să arate a pescar. Aveau cea mai nepescărească înfățișare dintre toți pescarii pe care-i întâlnise el vreodată și se numărau printre cei mai pricepuți din branșă. Purtau pălării vechi de pai sau aveau capul descoperit. Erau îmbrăcați în haine vechi și umblau care desculți, care în pantofi. Puteai deosebi un pescar de un țăran sau *guajiro*¹ prin faptul că țăranii, atunci când veneau la oraș, purtau cămăși de sărbătoare, plisate, pălării cu boruri mari, pantaloni strimți și cizme de călărie și aproape toți aveau macete, pe când pescarii purtau orice haină veche aveau pe-acasă și erau oameni veseli și increzători în propriile puteri. Țăranii erau reținuți și sfielnici – asta dacă nu se puneau pe băut. Singura cale sigură de a recunoaște un pescar era să te uiți la mâinile lui. Mâinile celor vîrstnici erau noduroase și maronii, pătate de soare, iar palmele și degetele le erau pline de tăieturi adînci și de cicatrici de la parime. Mâinile celor tineri nu erau noduroase, dar majoritatea aveau pete de la soare și toate aveau cicatrici adînci, iar părul de pe mâinile și brațele lor, cu excepția celor mai oacheși dintre ei, era albit de soare și de sarea mării.

Thomas Hudson își aminti că în dimineața aceea de Crăciun, primul Crăciun din acel război, proprietarul baru-lui îl întrebuse:

— Vrei niște creveți?

Și îi adusese ditamai farfuria, cu un morman de creveți proaspăt prăjiți, pe care o pusese pe tejghea pînă ce el tăiase o lămîie verde și așezase feliile pe o farfurioară. Creveții erau enormi, rozalii, cu niște antene ce atîrnau vreo două palme peste marginea tejghelei, iar el luase unul,

1. Amerindian nativ din nordul Venezuelei sau Columbiei.